

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Αυγούστου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4883

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 1067/243916

Υλοποίηση της Παρέμβασης Π3-71 "Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα" του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις εθνικές διατάξεις:

α) Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις» (Α' 61), και ειδικότερα το άρθρο 4 και η παρ. 32 του άρθρου 63,

β) του ν. 2637/1998 «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμοί Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθύνσεων και Θέσεων προσωπικού στο Υπουργείο Γεωργίας και "Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης" Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α' 200), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά, και ειδικότερα τα άρθρα 13 έως 29,

γ) του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά, και ειδικότερα το άρθρο 25,

δ) του ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις» (Α' 265), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά, και ειδικότερα τα άρθρα 61 έως 72, για όποιο θέμα διατηρείται σε ισχύ,

ε) του ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133) και ειδικότερα τα άρθρα 13 και 109,

στ) του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

ζ) του π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

η) του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130), και ειδικότερα η παρ. 3 του άρθρου 13,

θ) του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),

ι) της υπ' αρ. 3066/13-07-2023 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διονύσιο Σταμενίτη» (Β' 4527),

ια) της υπ' αρ. 282966/09-07-2007 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του ΝΠΙΔ με την επωνυμία Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) των ενισχύσεων που βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)» (Β' 1205), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ιβ) της υπ' αρ. 4941/07-11-2011 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας - Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013» (Β' 2538), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ιγ) της υπ' αρ. 2618/13-10-2022 κοινής απόφασης των Υφυπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023- 2027» (Β' 5375),

ιδ) της υπ' αρ. 281255/06-05-2008 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)"» (Β' 794), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ιε) της υπ' αρ. 1313/178948/09-06-2023 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς» (Β' 3737),

ιστ) της υπ' αρ. 1040/28-03-2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 2179), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ιζ) της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 3071),

2. Τις ενωσιακές διατάξεις:

α) Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435/06.12.2021), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

β) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (ΕΕ L 435/06.12.2021), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

γ) του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τους ελέγχους, τις εγγυήσεις και τη διαφάνεια (ΕΕ L 20/31.01.2022), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

δ) του κατ'εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα (ΕΕ

L 183/08.07.2022), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ε) του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1173 της Επιτροπής της 31ης Μαΐου 2022 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ L 183/08.07.2022), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

στ) της υπό στοιχεία αριθ. C (2022) 8270 final/21-11-2022 εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής της 21.11.2022 σχετικά με την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Την υπ' αρ. 1016/24-03-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ορισμός της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως Ενδιάμεσου Φορέα (ΕΦ) Παρεμβάσεων του Πυλώνα II του ΣΣ ΚΑΠ και ανάθεση καθηκόντων σε αυτή» (ΑΔΑ: 6Σ9Μ4653ΠΓ-ΑΓΡ).

4. Την ανάγκη θέσπισης θεσμικού πλαισίου για την εφαρμογή της Παρέμβασης Π3-71 "Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα" του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

5. Το γεγονός ότι από την παρούσα δεν προκαλείται Δημόσια Δαπάνη σε βάρος του ΠΔΕ ή του κρατικού προϋπολογισμού. Η Δημόσια Δαπάνη που πρόκειται να προκληθεί από την εφαρμογή Παρέμβασης Π3-71 "Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα" του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, θα προβλεφθεί σε νέες σχετικές υπουργικές αποφάσεις.

6. Την υπ' αρ. εισερχ. 1054/243106/01-08-2023 (αρ. πρωτ. ΕΥΔ-ΣΣ ΚΑΠ 2301/31-07-2023) σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ-ΣΣ ΚΑΠ.

7. Την υπ' αρ. εισερχ. 1060/243513/01-08-2023 (αρ. πρωτ. Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. 46016/01-08-2023) σύμφωνη γνώμη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., αποφασίζει:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι η θέσπιση του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής για τη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα. Η ενίσχυση αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφυγόντος εισοδήματος που προκαλείται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Άρθρο 2

Υπηρεσίες και Φορείς Εφαρμογής

1. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (Εφεξής ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ), ως Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027, με αρμοδιότητες όπως αυτές περιγράφονται στον ν. 4914/2022 (Α'61), στην υπ' αρ. 2618/13-10-2022 κοινή απόφαση των

Υφυπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 5375), και στην υπ' αρ. 1016/24-03-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΑΔΑ: 6Σ9Μ4653ΠΓ-ΑΓΡ).

2. Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ ως Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ), με αρμοδιότητες όπως αυτές περιγράφονται στην υπ' αρ. 1016/24-03-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΑΔΑ: 6Σ9Μ4653ΠΓ-ΑΓΡ).

3. Ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) ως Οργανισμός Πληρωμών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 σύμφωνα με τον ν. 4914/2022 (Α' 61).

Άρθρο 3

Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί

1. Για τις ανάγκες της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί των άρθρων 3 και 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, όπως αυτοί εξειδικεύτηκαν στο κεφ. 4 του εγκεκριμένου Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) και οι οποίοι επιπλέον, εξειδικευμένα αναφέρονται στην υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027».

Ειδικότερα, ισχύουν:

α) Οι ορισμοί του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης,

β) τα περί «Αιρεσιμότητας» του άρθρου 8 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, σε συνδυασμό με την υπ' αρ. 1313/178948/09-06-2023 (Β' 3777) υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς»,

γ) τα περί «Ολοκληρωμένου Συστήματος» και «Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου» του άρθρου 13 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, σε συνδυασμό με το κεφ. II του Τίτλου IV του Καν. (ΕΕ) 2021/2116 και

δ) τα περί «Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης» των άρθρων 14 έως 16 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης.

2. Για τις ανάγκες της παρούσας απόφασης ισχύουν επιπλέον και οι παρακάτω εννοιολογικοί προσδιορισμοί:

α) Ως «Αίτηση χορήγησης ενίσχυσης», νοείται η αίτηση που υποβάλλει ο υποψήφιος για ένταξη στη Παρέμβαση Π3-71 του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, μέσω της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ολοκληρωμένο Σύστημα,

β) ως «Αίτηση πληρωμής», νοείται η αίτηση που υποβάλλει ο δικαιούχος για την καταβολή της ενίσχυσης από τις εθνικές αρχές στο πλαίσιο του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και η οποία αποτελεί παράρτημα της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ),

γ) ως «Ενεργός απασχόληση» νοείται,

γα) Για τους έως 67 ετών, η μη καταβολή σύνταξης προς το πρόσωπο του δικαιούχου.

Εξαίρεση αποτελούν, όσοι λαμβάνουν:

1) Μόνο σύνταξη λόγω θανάτου (σύνταξη εκ μεταβιβάσεως),

2) μόνο σύνταξη αναπηρίας λόγω του άρθρου 37 του ν. 3996/2011, όπως ισχύει (σύνταξη εκ μεταβιβάσεως),

3) σύνταξη αναπηρίας και συγχρόνως ασκούν βιοποριστικό επάγγελμα (καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές),

4) σύνταξη γήρατος που χορηγείται χωρίς οι δικαιούχοι να έχουν αποχωρήσει από την απασχόληση (χορηγίες - αντιμισθίες κ.ά.).

γβ) Για τους άνω των 67 ετών, η συνέχιση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών από τον ασφαλισμένο, βάσει του εκάστοτε ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.»

Άρθρο 4

Περιοχές εφαρμογής

1. Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε ορεινές περιοχές.

Η Δράση εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως ορεινές με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) και είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

2. Δράση 2: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών.

Η Δράση εφαρμόζεται στις περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς περιορισμούς [μειονεκτήματα], εκτός των ορεινών περιοχών [σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013], όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) και είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

3. Δράση 3: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα.

Η Δράση εφαρμόζεται στις περιοχές που επηρεάζονται από ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς [μειονεκτήματα] [σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013], όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), αφορούν:

- παραμεθόριες περιοχές,

- νησιωτικές περιοχές,

- περιοχές που αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο εγκατάλειψης γεωργικών γαιών, που θα αυξηθεί περαιτέρω, καθώς η λιγνιτική δραστηριότητα θα καταργηθεί σταδιακά και είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

Άρθρο 5

Δικαιούχοι - Κριτήρια επιλεξιμότητας -

Δεσμεύσεις δικαιούχων Παρέμβασης Π3-71

1. Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία:

α) Είναι ενεργοί γεωργοί κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 4 του Καν (ΕΕ) 2021/2115, όπως εξειδικεύε-

ται με τη παρ. 4.1.4 του εγκεκριμένου Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) και περιγράφεται στο άρθρο 3 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης,

β) ασκούν γεωργική δραστηριότητα κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 4 του Καν (ΕΕ) 2021/2115, όπως εξειδικεύεται με τη παρ. 4.1.1 του εγκεκριμένου Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) και περιγράφεται στο άρθρο 3 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, εντός των περιοχών του άρθρου 4 της παρούσας,

γ) είναι ενήλικα άτομα (στην περίπτωση δικαιούχων φυσικών προσώπων) και δεν έχουν αποχωρήσει από την ενεργό απασχόληση.

2. Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

α) Να διατηρούν την έκταση με την οποία εντάσσονται στην παρέμβαση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ενίσχυσης,

β) ανάλογα με τα στοιχεία φυτικού και ζωικού κεφαλαίου που περιλαμβάνει η εκμετάλλευσή τους, να τηρούν τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της «ενισχυμένης αιρεσιμότητας», σύμφωνα με την υπ' αρ. 1313/178948/09-06-2023 (Β' 3737) υπουργική απόφαση,

γ) να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Άρθρο 6

Ύψος της Ενίσχυσης

1. Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε ορεινές περιοχές.

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών της παρ. 1 του άρθρου 4 της παρούσας και καθορίζεται στα 122,20 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίτηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

2. Δράση 2: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών.

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών της παρ. 2 του άρθρου 4 της παρούσας και καθορίζεται στα 89,90 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίτηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

3. Δράση 3: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα.

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών της παρ. 3 του άρθρου 4 της παρούσας και καθορίζεται στα 89,90 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίτηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

4. Σε όλες τις κατηγορίες περιοχών των παραγράφων 1 έως 3, το ύψος της ενίσχυσης εξαρτάται από την έκταση της εκμετάλλευσης, το οποίο μετά τα 20 ha μειώνεται προοδευτικά ως ακολούθως:

- Για τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης έως και 20 ha: χορηγείται το 100% της ενίσχυσης,

- Για τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης μεγαλύτερο από 20 ha έως και 25 ha: χορηγείται 80% της ενίσχυσης,

- Για τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης μεγαλύτερο από 25 ha έως και 30 ha: χορηγείται 50% της ενίσχυσης,

- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης πέραν των 30 ha εκταρίων δεν χορηγείται ενίσχυση.

Σε εκμεταλλεύσεις μεγαλύτερες των 30 ha, θα ενισχύεται η έκταση μόνο μέχρι τα 30 ha, ως ανωτέρω.

Άρθρο 7

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος -

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος

1. Η ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ ενημερώνει έγκαιρα, κάθε έτος, τον ΕΦ για την έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος καθορίζοντας το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης.

2. Ο ΕΦ αποστέλλει στην ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ σχέδιο πρόσκλησης με σκοπό την εξέτασή του, για τη διασφάλιση τουλάχιστον των ακόλουθων:

- Της συμβατότητας με το ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027,

- της συμβατότητας με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής,

- της συμβατότητας με το θεσμικό πλαίσιο,

- της συμβατότητας με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ,

- της σαφούς και εξαντλητικής ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στην παρέμβαση,

- της συλλογής όλων των απαιτούμενων δεδομένων για την παρακολούθηση των δεικτών και των επιπλέον δεδομένων.

Με ευθύνη της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ εξετάζεται το σχέδιο της πρόσκλησης και διαβιβάζονται τυχόν παρατηρήσεις στον ΕΦ, που τις ενσωματώνει στο σχέδιο της πρόσκλησης και ενημερώνει σχετικά την ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

3. Ο ΕΦ με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., προωθεί για υπογραφή στο άμεσα εποπτευόμενα όργανο της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ, σχέδιο πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης από τους ενδιαφερόμενους.

Στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ορίζονται κατ' ελάχιστο τα κατωτέρω:

- Οι προκηρυσσόμενες δράσεις,

- το συνολικό ποσό της δημόσιας ενίσχυσης που διατίθεται και τα ποσά ενίσχυσης ανά δράση,

- η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος,

- η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων,

- τα ύψη ενίσχυσης των δικαιούχων και η διαδικασία χορήγησής τους,

- τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα σχετικά δικαιολογητικά,

- οι περιοχές εφαρμογής,

- οι αρμόδιες υπηρεσίες και ο διαδικτυακός τόπος για την παροχή πληροφοριών,

- τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων μετά την ένταξή τους στην παρέμβαση, καθώς και οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους τους,

- η ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με τα άρθρα 98-101 του Καν. 2021/2116 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις των Καν. (ΕΕ) 2016/679, Καν. (ΕΕ) 45/2001 και Καν. (ΕΕ) 2018/1725, όπως αυτοί ισχύουν, και του ν. 4624/2019 (Α' 137), περί προστασίας των δεδομένων.

4. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μετά την έκδοση της, και με ευθύνη του ΕΦ, αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», και αποστέλλεται για κοινοποίηση στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., με στόχο την ευρεία δημοσιοποίησή της.

5. Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε ηλεκτρονική μορφή μέσω διαδικτύου.

6. Με ευθύνη του ΕΦ, τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρούνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣΚΑΠ) σε συνεργασία με την ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

7. Η πρόσκληση δύναται να τροποποιηθεί, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης. Ειδικά στην περίπτωση, που η τροποποίηση αφορά την παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης, δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

Άρθρο 8

Υποβολή αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης και αιτήσεων πληρωμής

1. Υποβολή αίτησης χορήγησης ενίσχυσης

Η αίτηση χορήγησης ενίσχυσης υποβάλλεται ταυτόχρονα με την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.,

- είτε από τον ίδιο το γεωργό,

- είτε μέσω ενός πιστοποιημένου φορέα για την υποβοήθηση των αγροτών για τη συμπλήρωση και υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης, της επιλογής του γεωργού.

Σε κάθε περίπτωση, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες που ορίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και ακολουθείται διαδικασία ταυτοποίησης των γεωργών μέσω προσωπικών κωδικών της εφαρμογής TAXISnet.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς (οριστικοποίηση), λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Η διαδικασία υποβολής, ο τρόπος υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, καθώς και περαιτέρω λεπτομέρειες σχετιζόμενες

με την υποβολή των αιτήσεων, ορίζονται με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και οι πιστοποιημένοι φορείς υποβολής των αιτήσεων τηρούν φάκελο σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ ο παραγωγός υποχρεούται σε οποιοδήποτε έλεγχο να προσκομίζει τα πρωτότυπα παραστατικά.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή πλατφόρμα, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.

2. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι τα κάτωθι:

α) Αντίγραφο και των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας ή των κρίσιμων σελίδων του διαβατηρίου (μόνο για φυσικά πρόσωπα),

β) αποδεικτικό ταυτοποίησης Τραπεζικού λογαριασμού,

γ) για την τεκμηρίωση της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης, θα ορίζονται δικαιολογητικά και τρόπος υποβολής, κατόπιν εκδόσεως εγκυκλίου από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Η υποβολή των α) και β) δεν είναι απαραίτητη σε περίπτωση που έχουν ήδη υποβληθεί και καταχωρηθεί ηλεκτρονικά στο πλαίσιο της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης του έτους ή σε αίτηση προγενέστερου έτους και δεν υπάρχουν μεταβολές.

Άρθρο 9

Διοικητικοί έλεγχοι αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με τις Περιφερειακές του Διευθύνσεις.

2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, διεξάγεται μηχανογραφικά και περιλαμβάνει διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΟΣΔΕ, ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, κ.ά.), δεδομένου ότι, εφόσον είναι δυνατόν, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητεί απευθείας από την πηγή πληροφόρησης τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των αιτήσεων.

3. Ο έλεγχος των αιτήσεων περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- Το εμπρόθεσμο της υποβολής,

- την πληρότητα της αίτησης,

- την κάλυψη των κριτηρίων επιλεξιμότητας,

- τον προσδιορισμό του αιτούμενου ποσού ενίσχυσης για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

4. Ο έλεγχος κάθε αίτησης πρέπει να ολοκληρώνεται συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του ποσού ενίσχυσης, ακόμα και αν η αίτηση δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

5. Οι ανωτέρω έλεγχοι πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την 31/12 του εκάστοτε έτους εφαρμογής.

6. Βάσει των ανωτέρω, για το σύνολο των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί για το έτος εφαρμογής, συντάσσονται πίνακες παραδεκτών αιτήσεων, καθώς και πίνακες με όλες τις μη παραδεκτές αιτήσεις.

α) Στους πίνακες παραδεκτών αιτήσεων αποτυπώνονται τα αιτούμενα ποσά ένταξης και η αιτούμενη έκταση,

β) Στους πίνακες μη παραδεκτών αιτήσεων αποτυπώνονται τα αιτούμενα ποσά ένταξης και οι λόγοι απόρριψης.

Οι ανωτέρω Πίνακες διαβιβάζονται από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στον ΕΦ.

7. Η γνωστοποίηση της έκδοσης των πινάκων της παρ. 6 πραγματοποιείται μέσω ανακοινώσεως του ΕΦ, που αποστέλλεται για κοινοποίηση στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., με στόχο την ευρεία δημοσιοποίησή της. Οι αιτούντες μπορούν να ενημερώνονται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε διαδικτυακή εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος.

Κατά των αποτελεσμάτων των πινάκων δύναται να υποβληθεί προσφυγή (ενδικοφανής προσφυγή) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999, μόνο μέσω διαδικτυακής εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Συστήματος.

8. Οι προσφυγές υποβάλλονται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την αναγραφόμενη στην ανακοίνωση της παρ. 7 του παρόντος άρθρου ημερομηνία. Στην ανακοίνωση αυτή, καθορίζεται ο τρόπος και οι προθεσμίες των εν λόγω προσφυγών. Περαιτέρω λεπτομέρειες και διευκρινήσεις που αφορούν τη διαδικασία υποβολής των προσφυγών ορίζονται με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

9. Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

10. Η εξέταση των προσφυγών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

11. Ο ΕΦ προβαίνει στην ένταξη των πράξεων για τις παραδεκτές αιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας απόφασης.

12. Μετά την εξέταση των προσφυγών, πραγματοποιείται γνωστοποίηση της έκδοσης των τελικών πινάκων της παρ. 6, μέσω ανακοινώσεως του ΕΦ, που αποστέλλεται για κοινοποίηση στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., με στόχο την ευρεία δημοσιοποίησή της. Οι αιτούντες μπορούν να ενημερώνονται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε διαδικτυακή εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος.

Άρθρο 10

Ένταξη Πράξεων

1. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου του προηγούμενου άρθρου, το σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, μαζί με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων, μεταφέρονται από το Ολοκληρωμένο Σύστημα, με χρήση κατάλληλης υπηρεσίας διαδικτύου, στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣΚΑΠ) σε συνεργασία με την ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ, όπου κάθε αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό.

2. Ο ΕΦ εκδίδει απόφαση ένταξης, με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις που έχουν επιλεγεί προς ενίσχυση.

3. Κάθε απόφαση ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον μοναδικό κωδικό ταυτοποίησης αίτησης και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων (π.χ. τίτλος και προϋπολογισμός πράξης, αν δεν αναφέρονται προσωπικά στοιχεία των δικαιούχων, στοιχεία έκτασης ή αριθμού ζών κ.λπ.) τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, έλεγχους και κυρώσεις.

4. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης ή τις αναλυτικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το δικαιούχο κάθε πράξης (π.χ. στοιχεία εντασσόμενων ζών και αγροτεμαχίων ή άλλων εκτάσεων) η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση, όπως αυτή έχει υποβληθεί από το δικαιούχο στο κατά περίπτωση πληροφοριακό σύστημα και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχό της.

5. Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο εποπτεύων Γενικός Γραμματέας του ΕΦ. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», και αποστέλλεται για κοινοποίηση στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., με στόχο την ευρεία δημοσιοποίησή της.

6. Τα στοιχεία της Απόφασης Ένταξης καταχωρίζονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣΚΑΠ) από τον ΕΦ σε συνεργασία με την ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

Άρθρο 11

Διοικητικοί έλεγχοι πληρωμής

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με τις Περιφερειακές του Διευθύνσεις.

2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των παραδεκτών αιτήσεων, διεξάγεται μηχανογραφικά και περιλαμβάνει διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΟΣΔΕ, Κτηνιατρική Βάση δεδομένων, κ.ά.) μεταξύ των αιτούμενων στοιχείων και των αποτελεσμάτων των ελέγχων ως προς την προσδιορισθείσα έκταση με στόχο:

- Την επαλήθευση της ορθότητας των πληροφοριών που περιέχονται στην αίτηση πληρωμής,
- τον έλεγχο της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και τους όρους χορήγησης της ενίσχυσης στο δικαιούχο,
- την εκπλήρωση των απαιτήσεων και των προτύπων που σχετίζονται με την αιρεσιμότητα,
- τον προσδιορισμό του τελικού ποσού ενίσχυσης για το έτος ενίσχυσης.

Άρθρο 12

Έλεγχοι κριτηρίων Επιλεξιμότητας

1. Σκοπός των εν λόγω ελέγχων είναι η επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και των άλλων υποχρεώσεων του δικαιούχου.

2. Φορέας διεξαγωγής των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

3. Οι έλεγχοι διακρίνονται σε Ελέγχους Παρακολούθησης και σε Επιτοπίους Ελέγχους.

3.α Έλεγχοι Παρακολούθησης

αα) Σύμφωνα με την Κοινοτική Νομοθεσία, άρθρο 70 του Καν (ΕΕ) 2021/2116 και άρθρο 10 του Καν (ΕΕ)

2022/1173, από το έτος 2023 ο έλεγχος της Παρέμβασης Π3-71 είναι υποχρεωτικό να εφαρμοστεί μέσω του Συστήματος Παρακολούθησης Εκτάσεων.

αβ) Βάσει του άρθρου 10 του Καν (ΕΕ) 2022/1173, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, για όλες τις παρεμβάσεις με βάση την έκταση, οι όροι επιλεξιμότητας των δικαιούχων, οι οποίοι μπορούν να παρακολουθούνται με δεδομένα των δορυφόρων Sentinels του προγράμματος Copernicus ή άλλα δεδομένα με τουλάχιστον ισοδύναμη αξία, υπόκεινται στο σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, και κοινοποιούν αυτές τις πληροφορίες στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους.

αγ) Η εφαρμογή του Συστήματος Παρακολούθησης Εκτάσεων γίνεται με τη χρήση δεδομένων των δορυφόρων Sentinels του προγράμματος Copernicus ή άλλα δεδομένα με τουλάχιστον ισοδύναμη αξία, και συμπληρωματικά, όπου απαιτείται, με τη χρήση φωτογραφιών με γεωσήμανση.

αδ) Ο έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των γεωργών της Επικράτειας.

αε) Στα πλαίσια των ελέγχων μέσω παρακολούθησης αποστέλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ειδοποιήσεις στους παραγωγούς οι οποίες αφορούν σε αγροτεμάχια για τα οποία τα δορυφορικά δεδομένα είτε δεν οδηγούν σε τελεσίδικη απόφαση είτε υπάρχει ένδειξη πιθανής μη-συμμόρφωσης. Ο σκοπός είναι η ενημέρωση των παραγωγών προκειμένου να προβούν σε διορθωτικές ενέργειες ή σε αποστολή φωτογραφιών με γεωσήμανση.

αστ) Δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων, παρά μόνο σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

3.β Επιτόπιοι Έλεγχοι

βα) Οι επιτόπιοι έλεγχοι πραγματοποιούνται σε ποσοστό που προβλέπεται από την Κοινοτική Νομοθεσία. Δικαιούχοι που έχουν κριθεί μη επιλέξιμοι από τον διοικητικό έλεγχο δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του δείγματος.

ββ) Ωστόσο, εφόσον από τους ελέγχους αποκαλύπτονται σημαντικές παρατυπίες και περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, το δείγμα ελέγχου αυξάνεται κατάλληλα.

βγ) Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. τηρεί αρχείο με τους λόγους επιλογής κάθε δικαιούχου για επιτόπιο έλεγχο και οι ελεγκτές ενημερώνονται σχετικά με τον λόγο επιλογής, πριν τη διενέργειά του.

βδ) Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων δύναται να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο δικαιούχους, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Κάθε προαναγγελία περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες.

βε) Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτές διαφορετικούς αυτών που διενεργούν τους διοικητικούς ελέγχους.

βστ) Σε περίπτωση που ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας ή ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να ελεγχθούν μόνο κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για τους επιτόπιους ελέγχους ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες επισκέψεις. Όμως ο αριθμός και η διάρκεια των επισκέψεων αυτών σε ένα δικαιούχο

περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά περίπτωση αυτού του είδους οι επισκέψεις μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω τηλεπισκόπησης.

βζ) Εάν ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται με τηλεπισκόπηση, δεν απαιτείται από το δικαιούχο να υπογράψει την έκθεση ελέγχου, εάν δεν αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον έλεγχο. Εάν κατόπιν των ελέγχων αυτών, αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

βη) Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που θα ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

Άρθρο 13

Μειώσεις - Κυρώσεις

Για την επιβολή μειώσεων και κυρώσεων, όπως προβλέπεται στα σχετικά άρθρα του Καν (ΕΕ) 2021/2116, διενεργούνται όλοι οι μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί, διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, με σκοπό την επαλήθευση των όρων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων.

1. α. Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις:

αα) Όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, αβ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα,

αγ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδια αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση,

β. Οι διοικητικές κυρώσεις δεν επιβάλλονται για εκείνα τα στοιχεία της αίτησης χορήγησης ενίσχυσης ως προς τα οποία ο δικαιούχος ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αρχή ότι η αίτηση ενίσχυσης είναι ανακριβής ή κατέστη ανακριβής μετά την υποβολή της, υπό τον όρο ότι η αρμόδια αρχή δεν έχει γνωστοποιήσει στον/στην δικαιούχο την πρόθεσή της να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν τον έχει ήδη ενημερώσει σχετικά με τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης όσον αφορά την αίτηση χορήγησης ενίσχυσης ή την αίτηση πληρωμής.

γ. Η αναφερόμενη στο στοιχείο β ενημέρωση από τον δικαιούχο έχει ως αποτέλεσμα την προσαρμογή της αίτησης χορήγησης ενίσχυσης ή της αίτησης πληρωμής στην πραγματική κατάσταση.

2. Παράλειψη δήλωσης του συνόλου των εκτάσεων

Εάν για ένα δεδομένο έτος, ο δικαιούχος δεν δηλώσει όλα τα αγροτεμάχια του που σχετίζονται με εκτάσεις και η διαφορά μεταξύ της συνολικής έκτασης που δηλώνεται στην αίτηση πληρωμής αφενός, και της έκτασης που προκύπτει εάν στην έκταση αυτή προστεθεί η συνολική έκταση των αδήλωτων αγροτεμαχίων αφετέρου,

υπερβαίνει το 3 %, το συνολικό ποσό της πληρωμής των παρεμβάσεων στήριξης βάσει της έκτασης που οφείλεται στον εν λόγω δικαιούχο για το συγκεκριμένο έτος μειώνεται έως και κατά 3 %, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης, ως εξής:

- 1%, εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20%,
- 2% εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% αλλά δεν υπερβαίνει το 50%,
- 3%, εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%.

3. Εκπρόθεσμη υποβολή της αίτησης χορήγησης ενίσχυσης/πληρωμής

Εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 14 της παρούσας απόφασης, η υποβολή αίτησης χορήγησης ενίσχυσης/πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, οδηγεί σε μείωση του ποσού που ο δικαιούχος θα είχε δικαίωμα να λάβει κατά 1% ανά εργάσιμη ημέρα, εάν η αίτηση είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 25 ημερολογιακών ημερών η αίτηση θεωρείται μη αποδεκτή.

4. Μη τήρηση των υποχρεώσεων της αιρεσιμότητας

Οι δικαιούχοι οφείλουν να συμμορφώνονται με τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) του ενωσιακού δικαίου και με τα Πρότυπα για την Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ), όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 12 - 13 και το παράρτημα ΙΙΙ του καν. 2021/2115, και εξειδικεύονται στο Κεφ. 3.10 του εγκεκριμένου Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) και στην υπ' αρ. 1313/178948/09-06-2023 (Β' 3737) υπουργική απόφαση. Οι υποχρεώσεις αυτές αφορούν τους ακόλουθους ειδικά τους τομείς:

α) Κλίμα και περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων για τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, για την προστασία κ την ποιότητα των υδάτων, του εδάφους, της βιοποικιλότητας και του τοπίου,

β) Δημόσια υγεία και υγεία των φυτών, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων για την ασφάλεια των τροφίμων και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα

γ) Καλή διαβίωση των ζώων.

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν τηρεί τις υποχρεώσεις της αιρεσιμότητας επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 84 και 85 του Καν. (ΕΕ) 2021/2116, καθώς και στα άρθρα 6 έως 11 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2022/1172 και στο άρθρο 14 της υπ' αρ. 1313/178948/09-06-2023 (Β' 3737) υπουργικής απόφασης.

5. Μειώσεις - κυρώσεις για παρεμβάσεις στήριξης με βάση την έκταση

Οι μειώσεις και αποκλεισμοί της περίπτωσης αυτής ορίζονται στα άρθρα 15 και 85 του Καν (ΕΕ) 2021/2116. Εάν η ίδια έκταση χρησιμεύει ως βάση για αίτηση ενίσχυσης και/ή αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο περισσότερων του ενός καθεστώτων στρεμματικής ενίσχυσης ή παρεμβάσεων στήριξης βάσει της έκτασης, η έκταση αυτή λαμβάνεται υπόψη χωριστά για καθένα από τα εν λόγω καθεστώτα ενίσχυσης ή παρεμβάσεις στήριξης.

α) Βάση υπολογισμού σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις

αα) Εάν η έκταση που δηλώνεται στο πλαίσιο του Μέτρου υπερβαίνει τον μέγιστο αριθμό εκταρίων που έχει καθορίσει ως ανώτατο όριο το κράτος μέλος, η δηλωθείσα έκταση μειώνεται με βάση το όριο αυτό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

αβ) Εάν η προσδιορισθείσα έκταση μιας καλλιεργητικής ομάδας είναι μεγαλύτερη από τη δηλωθείσα με την αίτηση πληρωμής, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιείται η δηλωθείσα έκταση.

αγ) Με την επιφύλαξη των διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με τις υποπερ. βα) και ββ) του παρόντος άρθρου, εάν η δηλωθείσα έκταση υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση για μια καλλιεργητική ομάδα, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα.

Ωστόσο, εάν η διαφορά μεταξύ της συνολικής προσδιορισθείσας έκτασης και της συνολικής έκτασης που δηλώνεται για ενίσχυση είναι ίση με 0,1 εκτάριο ή μικρότερη, η προσδιορισθείσα έκταση θεωρείται ίση με τη δηλωθείσα έκταση. Το παραπάνω δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της συνολικής έκτασης που έχει δηλωθεί για ενισχύσεις.

αδ) Σε περίπτωση εκτάσεων βοσκοτόπων σε παραγωγή, εάν διαπιστωθεί ότι η πυκνότητα βόσκησης που προκύπτει από τη συνολική έκταση βοσκοτόπων που δηλώνονται, είναι μικρότερη από 0,7 MMZ/ha, ως επιλέξιμη έκταση βοσκοτόπου λογίζεται αυτή που προκύπτει μετά από αναγωγή για την επίτευξη του εν λόγω συντελεστή για βοσκοτόπο σε παραγωγή λαμβάνοντας υπόψη τον ελάχιστο συνολικό αριθμό MMZ που υπολογίζονται βάσει των δηλωθέντων διοικητικά και επιτόπια ελεγχθέντων επιλέξιμων ζώων, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ/ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΖΩΩΝ	MMZ/ζώο
Αιγοπρόβατα (ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου)	0,15
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας κάτω των 6 μηνών	0,20
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας από 6 έως 24 μηνών	0,60
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας άνω των 24 μηνών	1,00
(πηλίκιο του ελάχιστου συνολικού αριθμού MMZ δια της ελάχιστης απαιτούμενης πυκνότητας των 0,7 MMZ/ha).	

αε) Εάν ο κάτοχος της εκμετάλλευσης δεν κατέστη δυνατόν να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του λόγω ανωτέρας βίας ή έκτακτων περιστάσεων, διατηρεί το δικαίωμά του να λάβει ενίσχυση για την έκταση που ήταν επιλέξιμη κατά το χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι έκτακτες περιστάσεις.

β) Μειώσεις - Κυρώσεις σε περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική.

βα) Οι κυρώσεις εφαρμόζονται ανά καλλιεργητική ομάδα.

ββ). Εάν, όσον αφορά μια καλλιεργητική ομάδα, η έκταση που δηλώνεται υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση, σύμφωνα με το άρθρο 85 του Καν. (ΕΕ) 2021/2116, όπως ισχύει, η ενίσχυση ή η στήριξη υπολογίζεται βάσει της προσδιορισθείσας έκτασης με μείωση κατά 1,5 φορά μεγαλύτερη από τη διαφορά που διαπιστώθηκε εάν η εν λόγω διαφορά υπερβαίνει είτε το 3% της προσδιορισθείσας έκτασης είτε τα 2 εκτάρια. Η διοικητική κύρωση δεν υπερβαίνει το 100 % των ποσών βάσει της δηλωθείσας έκτασης.

βγ) Εάν δεν έχει ακόμη επιβληθεί διοικητική κύρωση στον δικαιούχο σύμφωνα με την προηγούμενη υποπερ. ββ) για δήλωση έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική για το συγκεκριμένο μέτρο στήριξης, η διοικητική κύρωση που αναφέρεται στην εν λόγω υποπερίπτωση μειώνεται κατά 50% εάν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας και της προσδιορισθείσας έκτασης δεν υπερβαίνει το 10% της προσδιορισθείσας έκτασης.

βδ) Εάν η διοικητική κύρωση που επιβλήθηκε στον δικαιούχο μειώθηκε σύμφωνα με την υποπερ. βγ) και πρόκειται να του επιβληθεί νέα διοικητική κύρωση όπως αναφέρεται στην παρούσα περίπτωση β) για το συγκεκριμένο Μέτρο στήριξης για το επόμενο έτος υποβολής αιτήσεων, ο δικαιούχος καταβάλλει το σύνολο της διοικητικής κύρωσης για το εν λόγω επόμενο έτος υποβολής αιτήσεων και καταβάλλει το ποσό κατά το οποίο η διοικητική κύρωση που υπολογίστηκε σύμφωνα με την υποπερ. ββ) είχε μειωθεί κατ' εφαρμογή της υποπερ. βγ).

βε) Εάν το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τις υποπεριπτώσεις ββ), βγ) και βδ) δεν μπορεί να αποτελέσει εξολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης, το υπόλοιπο διαγράφεται.

6. Μη συμμόρφωση προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις

Η στήριξη που ζητείται απορρίπτεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου όταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας δεν πληρούνται.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου.

7. Σειρά των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων που επιβάλλονται

Η σειρά επιβολής των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων ορίζεται ως εξής:

α) Οι μειώσεις και οι κυρώσεις που προβλέπονται στις παρ. 5 [εκτός των υποπερ. βδ) και βε) της περ. β)] και 6 του παρόντος άρθρου επιβάλλονται σε όλες τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης,

β) το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. α της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σε περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής, σύμφωνα με την παρ. 3 του παρόντος άρθρου,

γ) το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. β της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρη-

σιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου,

δ) το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. γ της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, λόγω μη τήρησης των διατάξεων περί πολλαπλής συμμόρφωσης,

ε) το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. δ της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με τις υποπερ. βδ) και βε) της περ. β) της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 14

Ανωτέρα βία και εξαιρετικές περιστάσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 20 της υπ' αρ. 519/135068/05-05-2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, 59 και 84 του Καν. (ΕΕ) 2021/2116,

1. ως «ανωτέρα βία» και «εξαιρετικές περιστάσεις» δύνανται να θεωρηθούν οι ακόλουθες ιδίως περιπτώσεις:

α) Ο θάνατος του δικαιούχου,

β) η μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία,

γ) η σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση,

δ) η καταστροφή, λόγω ατυχήματος, κτιρίων της εκμετάλλευσης που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή ζώων,

ε) η επιζωοτία, εκδήλωση φυτικών ασθενειών ή παρουσία επιβλαβούς για τα φυτά οργανισμού που πλήττει αντιστοίχως ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιεργειών του δικαιούχου, για το τρέχον έτος ενίσχυσης,

στ) η απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης.

2. Εάν ο δικαιούχος δεν κατέστη δυνατόν να συμμορφωθεί με τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις, λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, διατηρεί το δικαίωμά του να λάβει ενίσχυση για την έκταση ή τα ζώα που ήταν επιλέξιμα κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις.

3. Όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας ή σε εξαιρετικές περιστάσεις και αφορά στην αιρεσιμότητα, δεν επιβάλλεται διοικητική κύρωση, σύμφωνα με το άρθρο 84 της παρ. 2 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 2021/2116.

4. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας και οι εξαιρετικές περιστάσεις κοινοποιούνται εγγράφως στις αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που κρίνονται ικανοποιητικά από την εν λόγω αρχή, εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο δικαιούχος ή ο έλκων εξ αυτού δικαιώματα είναι σε θέση να το πράξει.

Η έννοια της ανωτέρας βίας, όσον αφορά στην αδυναμία τήρησης προθεσμιών, δεν περιορίζεται μόνον στην απόλυτη αδυναμία, αλλά πρέπει να επεκτείνεται και σε ασυνήθη περιστατικά, ανεξάρτητα από τη βούληση του

δικαιούχου, των οποίων οι συνέπειες δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν - μολοντί έχει επιδειχθεί κάθε δυνατή επιμέλεια παρά μόνο με υπέρμετρες θυσίες.

Άρθρο 15

Τροποποιήσεις ή αποσύρσεις αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης και αιτήσεων πληρωμής

1. Η διαδικασία, οι καταληκτικές ημερομηνίες τροποποιήσεων ή αποσύρσεων αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης και αιτήσεων πληρωμής και τυχόν περαιτέρω λεπτομέρειες που αφορούν:

α) Τροποποιήσεις ή αποσύρσεις αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους,

β) τροποποιήσεις ή αποσύρσεις αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης και αιτήσεων πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους,

γ) τροποποιήσεις αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης και αιτήσεων πληρωμής λόγω προφανών σφαλμάτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 του Καν. (ΕΕ) 2022/1173 και της περ. 6 του άρθρου 59 του Καν. (ΕΕ) 2021/2116, ρυθμίζονται από σχετικές εγκυκλίους του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

2. Δεν επιτρέπονται τροποποιήσεις ή αποσύρσεις εφόσον ο δικαιούχος έχει ενημερωθεί για την πρόθεση του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο.

Άρθρο 16

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης

1. Ως Οργανισμός Πληρωμής ορίζεται ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., ο οποίος θα πραγματοποιεί την έγκριση (αναγνώριση και εκκαθάριση) της δαπάνης.

2. Μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, όπως περιγράφονται στα άρθρα 11 και 12 της παρούσας, διενεργείται αξιολόγηση του συνόλου των αιτήσεων πληρωμής η οποία οδηγεί στον ορισμό του τελικού ποσού πληρωμής. Οι πληρωμές για αιτήσεις πληρωμής πραγματοποιούνται από την 1η Δεκεμβρίου έως τις 30 Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους.

3. Δύνανται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 44 του Καν (ΕΕ) 2021/2116, να καταβληθεί προκαταβολή της ενίσχυσης έως 75%, μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών ελέγχων όπως περιγράφονται στο άρθρο 12 της παρούσας, πριν την 1η Δεκεμβρίου.

4. Οι πληρωμές διενεργούνται για το σύνολο της επικράτειας, όπως περιγράφεται αναλυτικά σε σχετική εγκύκλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

5. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ενημερώνει τον ΕΦ για το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους, προκειμένου ο ΕΦ να εκδώσει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους, η Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάρθρος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Την απόφαση αυτή διαβιβάζει στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ και την καταχωρίζει στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής

Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣΚΑΠ) σε συνεργασία με την ΕΥΔ - ΣΣ ΚΑΠ.

6. Η αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ σε συνέχεια της ως άνω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΚΑΠ. Με ευθύνη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., καταχωρίζονται στο ΟΠΣΚΑΠ οι αιτήσεις πληρωμής, οι αντίστοιχοι διοικητικοί έλεγχοι και τα στοιχεία πληρωμών και συντάσσονται πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, στους οποίους:

α) αα) Για τις πράξεις των οποίων ανακαλείται η ένταξη αποτυπώνονται η αιτούμενη έκταση, το ποσό ένταξης και οι λόγοι ανάκλησης.

αβ) Για τις πράξεις που καταβλήθηκε η ενίσχυση αποτυπώνονται: η αιτούμενη, η προσδιορισθείσα και η πληρωτέα, το ποσό ένταξης - πληρωμής προ κυρώσεων, το ποσό κυρώσεων, το τελικό ποσό πληρωμής μετά κυρώσεων, τυχόν συμψηφισμοί από αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, ποινές αιρεσιμότητας και λοιπές κυρώσεις.

β) Η γνωστοποίηση της έκδοσης των τελικών πινάκων της παρ. 6 πραγματοποιείται μέσω ανακοινώσεως που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπ.Α.Α.Τ. και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Οι αιτούντες μπορούν να ενημερώνονται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε διαδικτυακή εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος. Κατά των αποτελεσμάτων των πινάκων δύναται να υποβληθεί προσφυγή (ενδικοφανής προσφυγή) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999, όπως ισχύει μόνο μέσω διαδικτυακής εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Συστήματος.

γ) Οι προσφυγές υποβάλλονται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την αναγραφόμενη στην ανακοίνωση της περ. β της παρ. 6 του παρόντος άρθρου ημερομηνία. Στην ανωτέρω ανακοίνωση καθορίζεται ο τρόπος και οι προθεσμίες των εν λόγω προσφυγών. Περαιτέρω λεπτομέρειες και διευκρινήσεις που αφορούν τη διαδικασία υποβολής των προσφυγών δύναται να ορίζονται με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Μπορούν να υποβληθούν προσφυγές και κατά των κριτηρίων επιλεξιμότητας μόνο στην περίπτωση που το αποτέλεσμα αυτών είναι διαφορετικό από το αντίστοιχο των πινάκων της παρ. 6 του άρθρου 9 της παρούσας.

δ) Οι προσφυγές των παραγωγών εξετάζονται μηχανογραφικά.

ε) Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

ζ) Η εξέταση των προσφυγών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

η) Μετά το τέλος της εξέτασης των προσφυγών το σύνολο των στοιχείων καταχωρίζονται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα και στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣΚΑΠ).

Άρθρο 17
Ανάκτηση Οφειλών

Στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), κανόνες και αρμοδιότητες για τις δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις, καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 19 του άρθρου 63 του ν. 4914/2022 (Α' 61) ή στο εκάστοτε ισχύον εθνικό νομοθετικό πλαίσιο., καθώς και στο εγχειρίδιο ΣΔΕ του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 57 και 59 του Καν (ΕΕ) 2021/2116 και στα άρθρα 30 και 31 του Καν (ΕΕ) 2022/128.

Κάθε αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό προκύπτων από τυχόν εκκρεμούσα παρατυπία ενός δικαιούχου, το οποίο έχει βεβαιωθεί βάσει της εθνικής νομοθεσίας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 57 του Καν (ΕΕ) 2021/2116 και του άρθρου 31 Καν (ΕΕ) 2022/128, συμψηφίζεται με τυχόν μελλοντικές πληρωμές που πρόκειται να καταβλη-

θούν υπέρ του εν λόγω δικαιούχου από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. που είναι αρμόδιος για την ανάκτηση της οφειλής, ενώ σε περιπτώσεις που τα ποσά δεν επαρκούν, ανακτώνται με τη διαδικασία του περιγράφεται στο εκάστοτε ισχύον εθνικό νομοθετικό πλαίσιο.

Άρθρο 18
Τελικές Διατάξεις

Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 1 Αυγούστου 2023

Ο Υφυπουργός

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

